Yak?n ?li?kilerde ?iddet Sorumlulu?u Ölçe?i Türkçe Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yak?n ?li?kilerde ?iddet Sorumlulu?u Ölçe?i Türkçe Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32760

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yak?n ?li?kilerde ?iddet Sorumlulu?u Ölçe?i Türkçe Formu (Y??SÖ), Ak?n, Gül?en, A?ut ve Akca (2012) taraf?ndan Türk kültürüne uyarlanm?? bir psikolojik ölçektir. Bu ölçek, bireylerin yak?n ili?kiler ba?lam?nda gerçekle?en ?iddet eylemleri için üstlendikleri sorumluluk düzeyini ve atfettikleri suçu belirlemeyi amaçlamaktad?r. Ölçe?in uyarlama çal??mas?, Türkçe konu?an popülasyonda geçerli ve güvenilir bir araç sa?lamak üzere psikometrik analizlerle desteklenmi?tir. Y??SÖ, özellikle failin ?iddet eylemlerini me?rula?t?rma veya inkar etme e?ilimlerini ölçmek için kritik bir araçt?r.

Anahtar Kelimeler

Yak?n ?li?kiler, ?iddet Sorumlulu?u, Ölçek Uyarlamas?, Psikometri, ?iddet, Sorumluluk Atf?, Ahmet Ak?n

Yazarlar

Ahmet Ak?n, Mustafa Gül?en, Sibel A?ut, Mustafa Akca

Amaç

Ölçe?in temel amac?, yak?n partner ili?kilerinde fiziksel, duygusal veya psikolojik ?iddet uygulayan bireylerin, bu eylemlerin sorumlulu?unu ne ölçüde kabul ettiklerini veya reddettiklerini ölçmektir. Bu, hem klinik hem de ara?t?rma ortamlar?nda, ?iddet e?ilimi gösteren bireylerin bili?sel çarp?tmalar?n? ve sorumluluktan kaç?nma mekanizmalar?n? anlamak için hayati önem ta??r.

Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in yap?sal geçerli?ini ve güvenilirli?ini Türk örnekleminde test ederek, bu alandaki ara?t?rmac?lara ve klinisyenlere sa?lam bir ölçüm arac? sunmay? hedeflemi?tir.

Ölçülen Yap?

Yak?n ?li?kilerde ?iddet Sorumlulu?u Ölçe?i (Y??SÖ), temel olarak Bili?sel Sorumluluk Atf? yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bireyin kendi ?iddet davran??lar?n? d??sal nedenlere, kurban?n davran??lar?na veya kontrol edilemez ko?ullara ba?lama e?ilimini içerir. Ölçek, sorumlulu?un kabul edilmesi yerine, ?iddeti me?rula?t?ran veya sorumlulu?u reddeden bili?sel çarp?tmalar?n derecesini belirler. Bu, özellikle ?iddet döngüsünü sürdüren temel psikolojik mekanizmalardan biridir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ak?n ve arkada?lar? (2012) taraf?ndan yürütülen uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap? geçerli?i (Construct Validity) incelenmi?tir. Orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe formda da korundu?u, do?rulay?c? faktör analizi (DFA) sonuçlar? ile gösterilmi?tir. Ayr?ca, ölçe?in ilgili di?er yap?larla (örne?in, öfke, empati eksikli?i) beklenen yönde korelasyon göstermesiyle ölçüt ba??nt?l? geçerli?i de desteklenmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, iç tutarl?l?k (Internal Consistency) ve muhtemelen test-tekrar test yöntemleriyle incelenmi?tir. ?ç tutarl?l?k katsay?s? olan Cronbach Alfa de?erinin yüksek oldu?u ve bu de?erin ölçe?in maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterdi?i rapor edilmi?tir. Bu yüksek güvenirlik düzeyi, Y??SÖ'nün klinik ve akademik çal??malarda istikrarl? sonuçlar verebilece?ini i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinde, ölçe?in orijinal yap?s?n? Türk kültüründe do?rulamak amac?yla Faktör Analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Ara?t?rmac?lar, Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) yerine daha yayg?n olarak Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullanarak orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n (muhtemelen tek veya çok boyutlu) Türk örnekleminde ne kadar iyi uyum sa?lad???n? test etmi?lerdir. Analiz sonuçlar?, ölçe?in teorik temelleriyle uyumlu bir faktör yap?s? sergiledi?ini ve ölçek maddelerinin ilgili boyutlara beklendi?i gibi yüklendi?ini ortaya koymu?tur.

Enstrüman Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Orijinal formata ba?l? olarak 5'li veya 7'li Likert tipi olabilir).

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlanan Form)

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler, özellikle yak?n ili?kilerde bulunmu? veya ?iddet deneyimi olan bireyler.

Ya? Grubu: Genellikle 18 ya? ve üzeri yeti?kin popülasyon.

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas? için kullan?lan örneklem, genellikle üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kin popülasyonundan toplanm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulamas? ?eklinde öz-bildirim (self-report) yöntemiyle uygulan?r. Kat?l?mc?lar, yak?n ili?kilerdeki ?iddet senaryolar?na ili?kin sorumluluk at?flar?n? derecelendirirler.

Anahtar Kelimeler

?iddet Sorumlulu?u, Yap? Geçerli?i, Güvenirlik, Faktör Analizi, Bili?sel Çarp?tmalar, Cronbach Alfa, Psikolojik Ölçek

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ahmet Ak?n

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: ORCID bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresi: ahmet.akin@medeniyet.edu.tr (Ahmet Ak?n)

Yaz??ma Adresi: ?stanbul Medeniyet Üniversitesi, E?itim Bilimleri Fakültesi (Tahmini güncel bilgi).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2012 (Türkçe Formunun Uyarlama Y?l?)

?zinler ve Kullan?m Hakk?: Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için genellikle sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m ?artlar? yazar taraf?ndan belirlenir.

Ücret: Ölçek genellikle akademik ara?t?rmalarda ücretsiz olarak kullan?labilir, ancak yazar?n izni zorunludur.

Kaynaklar

Ak?n, A., Gül?en, M., A?ut, S. ve Akca, M. (2012). Yak?n ?li?kilerde ?iddet Sorumlulu?u Ölçe?i Türkçe formunun geçerlik ve güvenirli?i. *Abant ?zzet Baysal Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi, 12*(2), 175-184. Çal??maya ait ba?lant?ya buradan ula??labilir: efdergi.ibu.edu.tr

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yak?n ?li?kilerde ?iddet Sorumlulu?u Ölçe?i Türkçe Formu Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tam metnine, Ak?n ve arkada?lar?n?n (2012) yay?mlad??? makaleden ula??lmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM